



*La sânul
mamei*

Ghid de alăptare


elevit®



Alăptarea

este un act natural care nu cunoaște nicio regulă, este dirijată de copil și începe din prima lui clipă de viață. Laptele matern reprezintă hrana ideală pentru nou-născut și este cel mai valoros aliment din punct de vedere calitativ. Asigură atât nutrienți specifici vârstei cât și factori imunologici și substanțe antibacteriene.

Toate organizațiile medicale majore recomandă șase luni de alăptare exclusivă la sân (sugarul primește hrană doar lapte matern) și continuarea alăptării în următorii doi ani sau mai mult, după cum doresc mama și copilul.

Și tu poți alăpta dacă te informezi corect.

Cuprins

1. Care sunt avantajele alăptării?
2. Cum se produce laptele?
3. Care este compoziția laptelui matern?
4. Ce este suptul la sân?
5. Care este durata suptului?
6. Cum se poziționează copilul la sân?
7. Atașarea copilului la sân
8. Cât de des trebuie să alăptezi?
9. Care sunt pozițiile de alăptare?
10. Cum știi dacă ai lapte suficient?
11. Ce mănânci când alăptezi?
12. Mulsul sânelui
13. Conservarea laptelui
14. Îngrijirea sânelor în perioada alăptării
15. Dificultăți în alăptare
16. Medicația în alăptare
17. Ablactarea
18. Contraindicații în alăptare

1 Care sunt avantajele alăptării?



Beneficiile alăptării pentru copilul tău:

- laptele matern este ușor digerabil și are o temperatură optimă.
- asigură o dezvoltare fizică și psiho-emoțională echilibrată a copilului.
- protejează copilul de infecții bacteriene, virale și fungice și reduce severitatea evoluției lor.
- reduce riscul de a dezvolta alergii, astm bronșic, diabet gestațional de tip 2, obezitate.
- reduce durerile de burtică.
- asigură o dezvoltare cerebrală, cognitivă și vizuală optimă.
- favorizează dezvoltarea mușchilor feței, a dentiției și a vorbirii.
- reduce riscul morții subite.

Beneficiile alăptării pentru mamă:

- ajută la involuția uterină rapidă după naștere și previne hemoragiile postpartum.
- duce la pierderea kilogramelor acumulate în plus pe parcursul sarcinii și reduce riscul obezității pe termen lung.
- reduce fertilitatea și prelungește amenoreea după naștere (studiile arată că doar 7,5 % din femeile care alăptează pot rămâne însărcinate).
- scade riscul de apariție a cancerului de sân și ovarian, dar și a osteoporozei postmenopauzale.
- are rol în împlinirea feminității și dezvoltarea instinctelor materne.
- scade necesarul de insulină la mamele diabetice.
- diminuează efectele endometriozei și ajută la stabilizarea bolii.
- este mai comodă și mai puțin obositoare, pentru că laptele de mamă nu trebuie preparat, are temperatura potrivită și este „la purtător”.

Beneficiile alăptării pentru tată:

- are alături de el o femeie împlinită și fericită, chiar dacă oboseala poate fi mai mare.
- economie financiară pentru familie.

2 Cum se produce laptele?

- Sânul este un organ endocrin care trece prin schimbări hormonale în timpul sarcinii, care îl pregătesc pentru alăptare.
- Prolactina stimulează sinteza continuă a laptelui, în timp ce oxitocina stimulează secreția intermitentă de lapte.
- Alăptarea corectă, frecventă, la cerere, în funcție de nevoile individuale ale copilului este esențială pentru a se iniția și menține lactația.



3 Care este compoziția laptelui matern?

- Fiecare femeie are laptele potrivit copilului ei.
- Își menține calitatea indiferent de dieta mamei, dar gustul și mirosul variază în funcție de alimentație.
- Își schimbă compoziția în funcție de nevoile copilului: când este cald are un conținut mai mare de apă, iar noaptea este mai gras și mai bogat în fier și săruri minerale.
- Are în compoziție grăsimi, proteine, carbohidrați, minerale, lactoferină, melatonină, oligozaharide și acizi grași esențiali, factori infecțioși, enzime active, hormoni, factori de creștere, antibacterieni, antivirali (interferon), factori celulari și imunomodulatori.
- În laptele matern se găsesc majoritatea vitaminelor, dar în cantitate variabilă, de aceea medicul poate recomanda suplimente cu vitamine pentru copil sau mamă.
- Laptele femeii care naște prematur are mai multe proteine, Na Cl și acizi grași, mai puțină lactoză decât cel matur.

Colostrul

- primul lapte secretat din timpul sarcinii și în primele 3 – 4 zile după naștere.
- colostrul secretat după naștere este gros, lipicios și are o culoare galben închis.
- conține proteine (globuline), este bogat în anticorpi, minerale și aminoacizi, dar are mai puțin zahăr și grăsimi.
- facilitează dezvoltarea florei bifidus în intestin.
- apără mucoasa digestivă de inflamații și împiedică absorbția substanțelor responsabile de alergii.
- are efect laxativ, curăță intestinul de reziduuri și previne icterul neonatal și/sau reduce intensitatea lui.
- este primul cadou pe care îl poți face bebelușului tău.





Laptele de tranziție

- secretat între 4 – 5 și 14 zile după naștere, are compoziție intermediară între colostru și lapte matur.

Laptele matur

- se produce din a 15- a zi de la naștere.
- are compoziție variabilă în cursul alăptării (la începutul suptului este mai apos, mai bogat în lactoză și proteine cu valoare calorică mai scăzută și mai gras la sfârșitul suptului, cu valoare calorică mai mare), de aceea trebuie încurajată golirea sânelui de către copil.

Laptele de întărcare

- după 6 luni, când începe diversificarea și secreția lactată este în scădere, nivelul de anticorpi din lapte crește și rămâne la un nivel ridicat până la terminarea alăptării.
- nu întrerupeți alăptarea dacă ați început diversificarea.

4 Ce este suptul la sân?

- Mecanismul suptului la sân este un act reflex, prin care laptele este preluat de către copil.
- Procesul de supt din sân este dependent de atașarea corectă la sân și activitatea corectă de supt a copilului.
- Suptul este dirijat de copil și se învață prin practică.
- Poate fi nenuitativ (supt „gol” fără a exprima lapte) și nutritiv (expresia și deglutiția laptelui).
- Trebuie să vă spălați pe mâini cu apă și săpun înainte de a pune copilul la sân, mai ales după schimbarea scutecului.

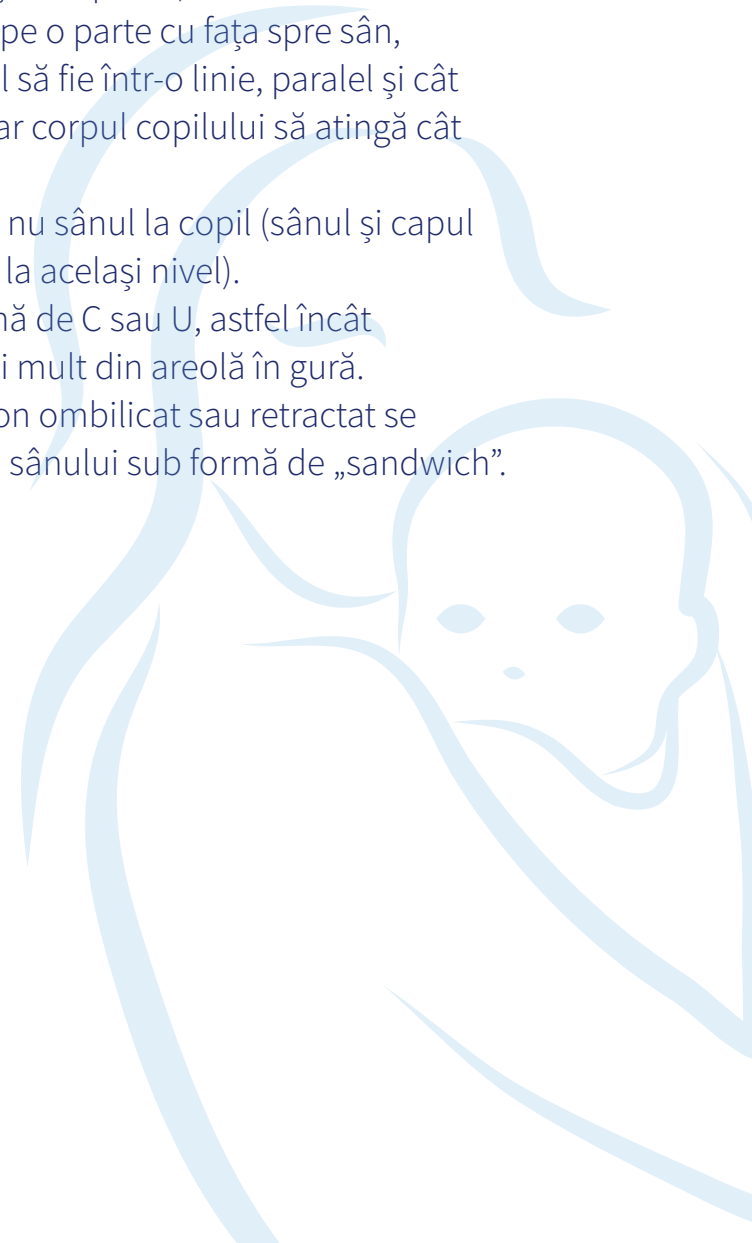
5 Care este durata suptului?

- Este proprie fiecărui copil, dar în medie, copiii pot să sugă între 10 și 30 de minute.
- În primele zile suptul poate dura mai mult.
- Nu trebuie să întrerupeți mai devreme alăptarea, trebuie să așteptați până când copilul lasă singur sânul.
- Unor copii le place să sugă mai mult, chiar dacă fluxul de lapte este scăzut.



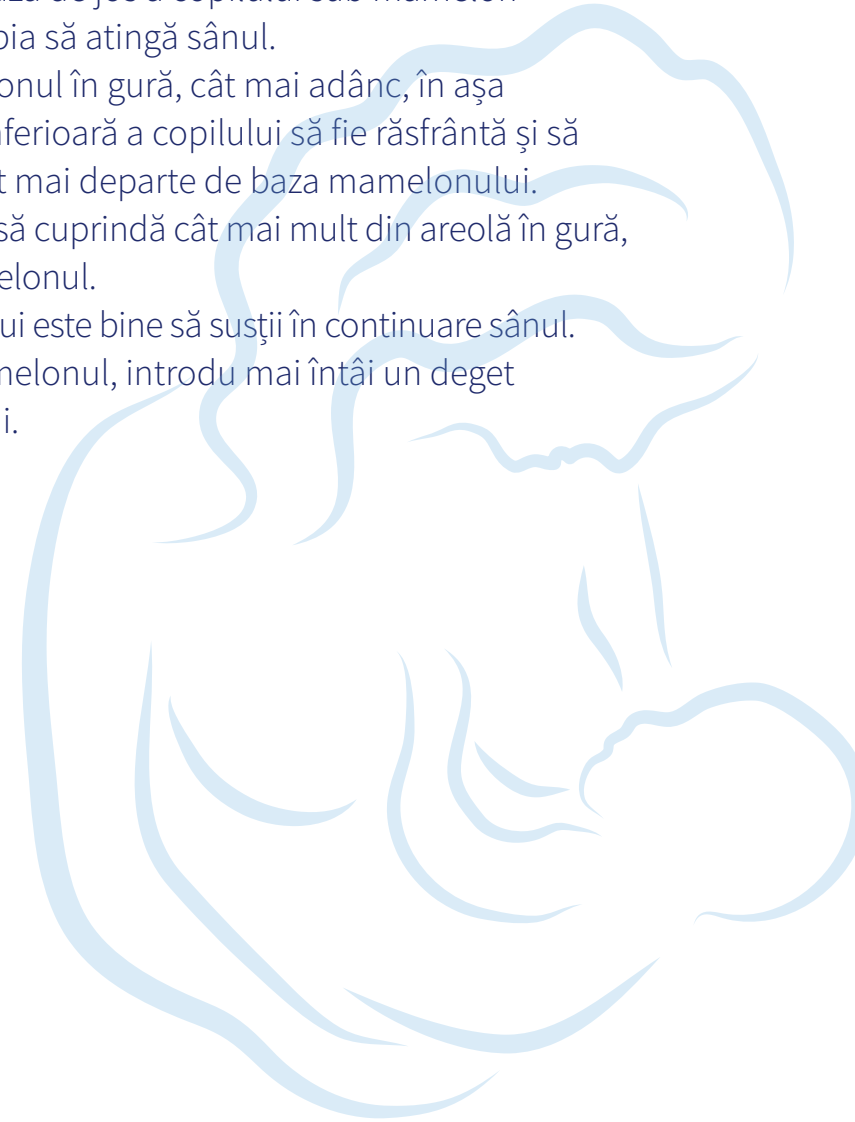
6 Cum se poziționează copilul la sân?

- Poziționarea corectă a copilului la sân este importantă pentru ca acesta să apuce bine sânul și să sugă eficient.
- Trebuie să te așezi confortabil cu spatele și brațul pe care ții copilul, să fie bine sprijinite (oboseala inhibă reflexul de ejecție a laptelui).
- Copilul trebuie așezat pe o parte cu fața spre sân, urechea, umerii, șoldul să fie într-o linie, paralel și cât mai aproape de tine, iar corpul copilului să atingă cât mai mult corpul.
- Se duce copilul la sân, nu sânul la copil (sânul și capul copilului trebuie să fie la același nivel).
- Susține sânul sub formă de C sau U, astfel încât bebelușul să ia cât mai mult din areolă în gură.
- La mamele cu mamelon ombilicat sau retractat se recomandă susținerea sânului sub formă de „sandwich”.



Atașarea copilului la sân

- Mamelonul trebuie să fie vis-a-vis de nasul copilului.
- Atinge buzele copilului cu mamelonul și așteaptă până acesta deschide gura mare.
- Apropie repede copilul de sân (ținându-l de umeri și ceafă).
- Poziționează buza de jos a copilului sub mamelon astfel încât bărbia să atingă sânul.
- Introdu mamelonul în gură, cât mai adânc, în așa fel încât buza inferioară a copilului să fie răsfrântă și să atingă sânul cât mai departe de baza mamelonului.
- Copilul trebuie să cuprindă cât mai mult din areolă în gură, nu numai mamelonul.
- În timpul suptului este bine să susții în continuare sânul.
- Când scoți mamelonul, introdu mai întâi un deget în gura copilului.



8 Cât de des trebuie să alăptezi?

- Nou-născuții își stabilesc singuri frecvența alăptărilor.
- În primele 2 – 7 zile ei sug la 1 – 3 ore, iar după ce s-a stabilizat lactația sug de 8 – 12 ori în 24 de ore.
- În perioadele de creștere rapidă apetitul lor se mărește, astfel încât frecvența alăptărilor poate să crească pentru scurt timp pentru a mări secreția lactată.
- Copilul poate suga la un sân sau la ambii; dacă suga doar dintr-un singur sân la următoarea masă îl oferi pe celălalt.
- În general copilul trebuie să aibă o pauză de două ore între mese (în perioadele de creștere poate să mănânce la o oră și jumătate), dar nu trebuie să depășească 4 – 5 ore (noaptea).
- Dacă ai un copil somnoros, trebuie să înveți să îl trezești (să îl dezvelești, să îi vorbești, să îi masezi ușor corpul).
- Suptul de noapte este important pentru menținerea secreției lactate.



Care sunt pozițiile de alăptare?

Alăptarea este posibilă în orice poziție: șezând, culcat sau chiar în picioare. Este esențial ca tu și copilul să vă simțiți bine, prin urmare, alege o poziție confortabilă atunci când alăptezi.

Sunt multe poziții pentru alăptare și este indicat să le schimbi des pentru a goli sânul mai eficient:

- poziția leagăn: la nou-născuții la termen, sănătoși
- poziția leagăn încrucișat: cu brațul de partea opusă sânelui din care alăptezi, la prematuri, copiii bolnavi sau în cazul unor sâni mai mari
- poziția culcat lateral: dacă ai născut prin operație de cezariană sau ai născut natural cu epiziotomie
- poziția sub braț numită și poziția „minge de fotbal”: dacă ai născut prin operație de cezariană, pentru a trata un canal blocat, dacă ai dificultăți în atașarea copilului la sân, în cazul unui mamelon scurt și la copiii născuți prematuri
- poziția culcat pe spate – cu copilul ușor întors spre burtă sau deasupra sânelui: utilizată în special în cazul în care debitul de lapte este mare și copilul se îneacă când sughe sau în situația unui mamelon scurt
- poziția „față în față”: pentru copiii cu defecte ale cavității bucale
- alăptarea gemenilor: alăptarea poate fi simultană/individuală.





10 Cum știi dacă ai lapte suficient?

- Copilul este mulțumit după supt.
- Înghite în timpul suptului (cel puțin pentru 10 min.).
- Udă cel puțin 6 – 8 scutece în 24 de ore.
- Urina nu este concentrată.
- Are scaune moi (verzui, galbene, dese la început, apoi galben auriu, mai rare mai târziu).
- Crește în greutate și lungime.
- Este alăptat la cerere și termină el suptul.



11 Ce mănânci când alăptezi?



- În primele zile după naștere alimentația va fi compusă din supe de zarzavaturi și de carne, friptură de pui sau de vită, la grătar, bine făcută, lapte, iaurturi, compoturi, limonade și pâine.
- Apoi se poate trece la o alimentație completă, asemănătoare cu cea din timpul sarcinii.
- În primele zile nu consuma cantități mari de lichide în scopul de a stimula producerea laptelui, pentru că în acest fel se vor congestiona sânii foarte mult.
- În perioada postnatală, mai ales dacă alăptezi, nu este indicată o dietă de slăbire, revenirea la greutatea anterioară făcându-se progresiv.
- Supraalimentația este o prejudecată - pot apărea tulburări digestive care se pot răsfrânge asupra digestiei fătului.
- Nu există alimente interzise - sunt unele alimente pe care le poți evita dacă observi că cel mic nu reacționează bine.
- Evită alimentele care fermentează sau care îți fac rău.
- Evită alimentele foarte condimentate.
- Evită usturoiul (schimbă gustul laptelui și poate scădea secreția lactată).
- Evită alcoolul - berea nu crește lactația!
- Nivelul de vitamine din laptele matern depinde de alimentație, de aceea, dacă trebuie să respecti o dietă restrictivă sau dacă ai carențe de vitamine sau minerale, este posibil ca laptele să nu asigure necesarul de vitamine pentru copil și să fie nevoie de suplimentarea cu vitamine atât pentru tine cât și pentru micuțul tău.

12 Mulsul sânului

Mulsul sânului

- este o tehnică nedureroasă și se poate face în orice condiții.
- colostrul se poate mulge numai manual sau cu o pompă cu pară.

Pregătire:

- te speli pe mâini și sterilizezi recipientul în care colectezi laptele muls.
- poziția ta să fie confortabilă.
- poți să faci un duș cald sau baie înainte de muls sau să aplici comprese cu apă caldă pe sâni cu 10-15 minute înainte.
- masează ușor sânii pe toată suprafața începând de la periferie spre mamelon.
- stimulează blând mamelonul (freacă mamelonul între degete), va favoriza reflexul de ejecție a laptelui.



Mulsul sânelui manual

- Așează degetul mare deasupra areolei (la limita pielii cu areola – la 1-1/2 cm de mamelon) și degetul arătător sub areolă, în opoziție cu degetul mare (ora 12 și ora 6).
- Apasă sânul spre torace în această poziție apăsând mai ales cu ultimul deget care susține sânul (în cazul sânelor mai mari, la început poți ridica sânul și apoi apăsa).
- Fără a slăbi presiunea, stoarce sânul spre mamelon apăsând mai mult cu primul deget, cel care susține sânul, lăsând apoi degetele relaxate, pentru a se aduna din nou laptele.
- Stimulează apoi reflexul de ejecție a laptelui prin masajul sânelui sau scutură sânii înainte, pentru ca gravitația să ajute la scoaterea laptelui.

Mulsul sânelui cu pompa

- Sunt diferite modele de pompă de muls - pentru mulsul sânelui angorjat se recomandă pompa cu pară.
- Sterilizează pompa.
- Verifică dacă pompa de muls este asamblată corect.
- Pompa se folosește mai ușor când sânul este mai plin.
- Conul pompei trebuie așezat în așa fel încât mamelonul să fie la mijloc.

Mulsul sânelui cu sticla

- Se recomandă atunci când mulsul nu este posibil, fiind foarte dureros.
- Se recomandă folosirea unei sticle de un litru sau 700 ml, cu gura largă (3 cm).
- Umple sticla cu apă fierbinte.
- După câteva minute prinde sticla cu o cârpă și golește apa din ea.
- Răcește gura sticlei și atașează-o la sân, ca să cuprindă mamelonul și areola.
- Ține sticla drept.
- După câteva minute sticla se răcește și creează vid.
- Căldura declanșează reflexul de ejecție a laptelui și laptele curge în sticlă.
- Nu lăsa sticla prea mult timp pe sân, pentru că poate răni mamelonul.
- În scurt timp durerea de la nivelul sânelui va scădea și vei suporta mai ușor suptul sau mulsul cu mâna sau cu pompa.

13 Conservarea laptelui

- La temperatura camerei colostrul se poate păstra 12 ore, între 27 – 32°C, laptele de tranziție sau laptele matur 4 – 6 ore la 25°C, 10 ore la 19 – 22°C și 24 ore la 15°C.
- Se poate păstra la frigider la temperatura de 2 – 4°C între 3 și 5 zile.
- La congelator (ladă frigorifică) se poate păstra trei luni.
- Depozitarea laptelui se poate face în recipiente/pungi de stocare din plastic (sticla distruge anticorpii).
- Laptele congelat se poate încălzi treptat la temperatura camerei sau în apă caldă.
- Nu se încălzește la cuptorul cu microunde.
- Nu se recongelează ce rămâne.



14 Îngrijirea sânilor în perioada alăptării



Mameloanele au nevoie de puțină atenție în afara igienei și a îngrijirii fisurilor pielii.

- Sânul se spală doar cu apă caldă pentru a nu îndepărta substanța lubrifiantă, cu rol protector, produsă de glandele Montgomery.
- Laptele uscat de pe mameloane se îndepărtează cu apă caldă și săpun hipoalergenic/neiritant.
- Dacă se folosește cremă/unguent/lanolină pentru hidratarea mameloanelor, se utilizează în strat subțire.
- Sânul nu se deformează de la alăptat, ci de la nesușinerea lui, astfel încât nu uita să porți sutien sau bustieră pe toată perioada alăptării.
- Se recomandă purtarea tampoanelor absorbante în sutiene/bustiere.



15 Dificultăți în alăptare

Semne:

- fisuri, roșeață la nivelul mamelonului
- durere arzătoare la supt

Cauze:

- poziție și atașare incorecte ale copilului la sân
- suptul incorect al sânelui de către copil
- sânii angorjați
- utilizarea incorectă a pompelor de muls
- candidoza (mamă/copil)
- scoaterea incorectă a sânelui din gura copilului
- dermatite cauzate de spălări cu săpun iritant, cu alcool, aplicarea de creme nepotrivite
- mameloane ombilicate, plate

Profilaxie:

- poziție și atașare corecte ale copilului la sân
- scoaterea sânelui cu degetul
- evitarea spălării cu săpun iritant sau care usucă pielea
- expunerea sânelui la aer
- sutienele și tampoanele să nu fie purtate dacă sunt umede (în sutien, tampoane)
- evitarea sutienului sintetic

Ragadele mamelonare:

- fac alăptarea mai dureroasă și pot avea o influență negativă asupra producției de lapte.
- pot fi o poartă de intrare pentru agenți patogeni.

Tratament:

- alăptare mai frecventă
- începerea suptului la sânul fără ragadă sau care doare mai puțin
- se poate lua un analgezic cu 15 minute înainte de supt (cu recomandare medicală)
- se pot unge mameloanele cu lapte și pot fi lăsate la aer
- laptele uscat se îndepartează prin spălare cu apă și săpun hipoalergenic
- dacă mameloanele sunt iritate sau fisurate poate fi necesară aplicarea de cremă/unguent/lanolină, în strat subțire, ceea ce va crea un scut mamelonar pentru 24 de ore sau mai mult
- dacă mameloanele sunt dureroase sau crăpate, se pot folosi temporar protecții pentru mameloane (nu mai mult de 4 – 5 zile, pentru că pot duce la scăderea lactației)
- se tratează cauza ragadei
- dacă fisurile sunt severe și mama nu suportă durerea, se va opri alăptarea pe partea afectată, în schimb sânul va trebui golit cu regularitate cu o pompă sau manual până la vindecare

Micoza mamelonului

Semne:

- durere arzătoare, mai ales în timpul suptului cu iradiere în sân, prurit
- mamelon normal, roșu sau cu ragade

Cauze:

- candida
- stomatita micotică a copilului
- intertrigo micotic al copilului
- micoză vaginală a mamei

Profilaxia:

- tratamentul stomatitei micotice
- spălarea mâinilor înainte de a pune mâna pe sân
- expunerea sânilor la aer după fiecare alăptat

Tratament:

- aplicarea de antimicotice pe sân (la indicație medicală)
- schimbarea zilnică a sutienului / bustierei și spălarea la o temperatură mai ridicată
- schimbarea tampoanelor din sutien după fiecare alăptat
- dietă fără zahăr, răcoritoare, alcool, brânzeturi

Canale galactofore blocate (galactocel)

- reprezintă obstrucția unui canal galactofor cu secreții deshidratate

Semne:

- roșeață localizată (sub forma unei linii)
- noduli sub tensiune
- durere moderată până la severă
- fără febră

Cauze:

- poziție și atașament incorecte ale copilului
- golirea deficitară a sânelor (alăptări rare, supt ineficient, sâni mari)
- presiune externă pe sân (degetul care ține sânul, îmbrăcăminte strânsă)
- stres, oboseală (reduce lungimea și frecvența suptului)

Profilaxia:

- alăptare frecventă
- comprese calde pe sân și masaj către mamelon
- susținerea sânelor în timpul suptului
- schimbarea poziției de alăptare
- evitarea presiunii exercitate pe sân

Tratament:

- alăptare frecventă
- masarea blândă a porțiunii respective către mamelon în timpul suptului
- comprese calde
- începerea alăptării din partea nedureroasă și schimbarea des a poziției
- se rezolvă prin rezorbție spontană sau prin aspirație

Angorjarea sânilor

Semne:

- se accentuează la 3 până la 5 zile de la naștere
- sânul este tumefiat, roșu, sub tensiune, dureros
- mamelonul este plat, copilul nu-l poate prinde, nu curge lapte
- poate apărea și febră, dar nu trebuie să te panichezi, aceasta se menține rareori mai mult de 4 – 16 ore și este cuprinsă între 37,8°C și 39°C (trebuie excluse cauzele specifice febrei)

Cauze:

- lipsa suptului frecvent sau supturi scurte sau limitate (la oră fixă)
- lipsa suptului de noapte
- atașare slabă a copilului la sân
- folosirea suzetei, tetinei, supt ineficient la sân

Profilaxia:

- alăptare frecventă de la început, ziua și noaptea sau golirea sânilor dacă copilul nu sugă

Tratament:

- masează sânul, aplică comprese cu apă caldă, apoi mulge sânul cu mâna până se înmoaie areola și atașează copilul la sân
- masează sânul și în timpul suptului pentru a stimula curgerea laptelui
- copilul să golească complet sânul, să sugă frecvent (nu se dă completare sau suzetă)
- în cazul în care copilul nu golește sânul, acesta poate fi golit prin muls
- poziția și atașarea copilului trebuie să fie corecte
- începi cu sânul care este mai plin
- după supt și muls aplică comprese reci pe sân (15 minute)
- la nevoie, poți administra analgezice orale (la recomandarea medicului) între supturi
- susține sânul cu sutiene sau bustiere elastice, ușor compresive

Mastita

- este o inflamație acută a țesutului conjunctiv care poate, sau nu, să fie însoțită de infecție.
- nu este o infecție a laptelui!

Semne:

- arie roșie, inflamată, fierbinte, precedată de angorjare marcată
- durere severă
- frison, febră peste 39°C
- stare generală alterată (ca în gripă)

Cauze:

- ragade
- netratarea angorjării și a canalelor blocate
- sistem imunitar scăzut

Profilaxie:

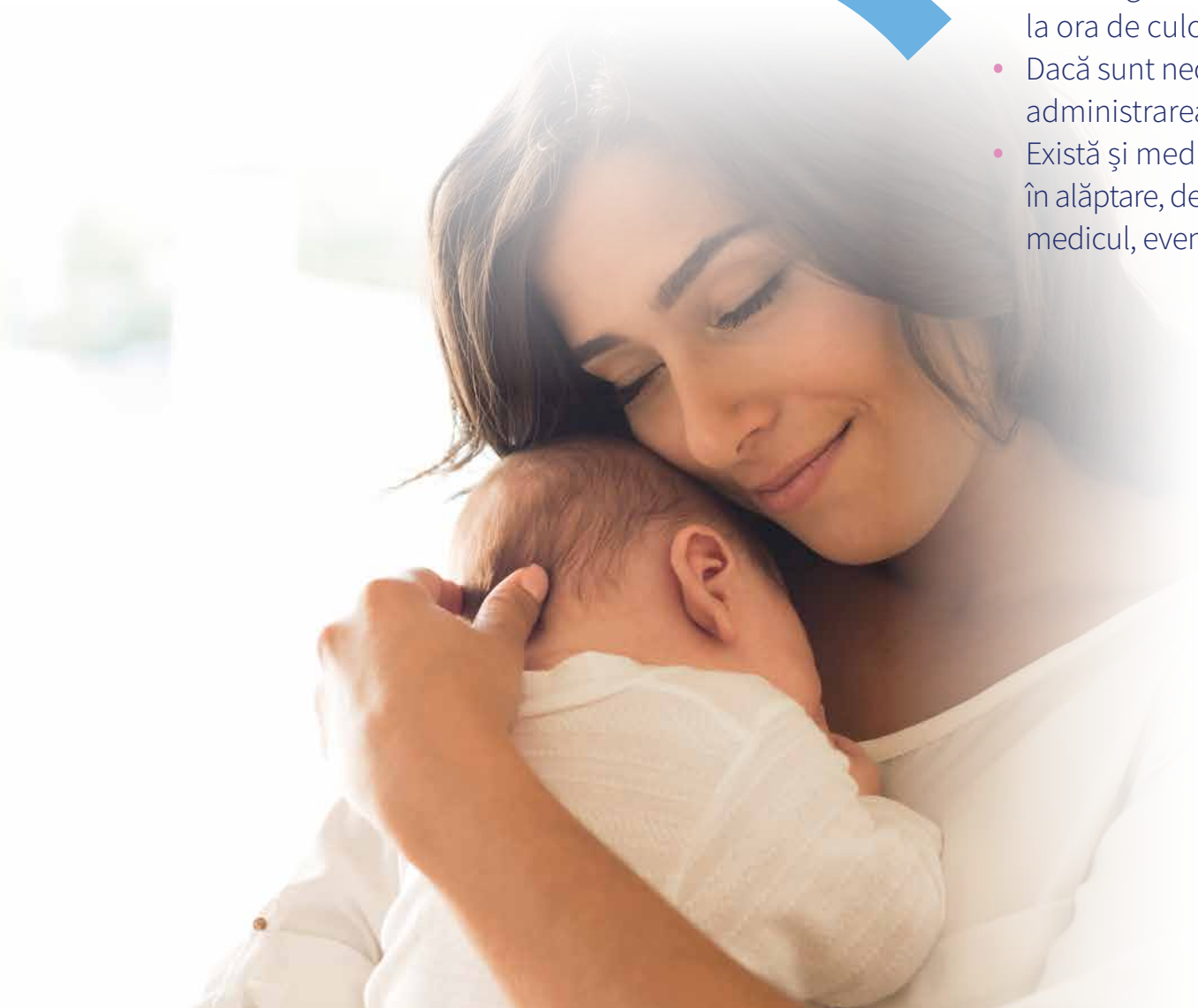
- poziție și atașare corecte la sân pentru a evita ragadele
- ungerea mamelonului cu lapte de mamă după supt
- evită prelungirea bruscă a perioadei dintre supturi
- evită trauma sânilor
- nu uita de igiena sânilor
- evită folosirea cremelor pentru sân

Tratament:

- continuă alăptarea, preferabil la 2 – 2 ½ ore și mulsul sânilor după supt dacă nu este golit
 - comprese calde înainte și reci după alăptare
 - începi alăptarea cu sânul afectat (celălalt sân să fie muls, să nu se angorjeze)
 - schimbă pozițiile de alăptare
 - repaus la pat 24 de ore
 - dietă hiperproteică și hidratare
 - administrare de analgezice și antiinflamatorii
 - dacă simptomele nu se îmbunătățesc se recomandă antibioterapie (numai cu recomandare medicală)
- Ablactarea bruscă (oprirea alăptării sau negolirea sânilor) în cazul mastitei poate duce la abces mamar.

16 Medicația în alăptare

- În perioada de alăptare nu lua medicamente fără indicație medicală!
- Majoritatea medicamentelor recomandate de medic și administrate în această perioadă sunt secretate în lapte, deși cantitatea ingerată de către nou-născut este mică.
- Medicamentele în doză unică pot fi luate înainte de cel mai lung interval de somn al nou-născutului (de obicei la ora de culcare).
- Dacă sunt necesare mai multe doze zilnice, se recomandă administrarea dozelor imediat după fiecare alăptare.
- Există și medicamente care sunt absolut contraindicate în alăptare, de aceea nu lua medicamente fără să consulți medicul, eventual să găsiți împreună alternative mai sigure.



17 Ablactarea

Metode de ablactare:

- farmacologice (preparate farmaceutice hormonale, antiprolactinice, diuretice ușoare) - se utilizează doar cu indicație medicală
- nefarmacologice (bandaj compresiv, comprese reci, restricție lichidiană) – se evită punerea copilului la sân

Întărcarea trebuie să se desfășoare progresiv, în jurul vârstei de 1 sau 2 ani, timp în care copilul este oricum diversificat, începând cu vârsta de 6 luni.



18 Contraindicații în alăptare

- Alăptarea este contraindicată dacă copilul este bolnav de galactozemie sau fenilcetonurie.
- Dacă mama este purtătoare de HIV, mai ales dacă este asociată cu hepatita C.
- Hepatita virală de tip B, fără profilaxia cu imunoglobulină specifică copilului.
- În cazul în care mama are leziuni herpetice la un sân (se alăptează la celălalt).
- În bruceloză netratată.
- În tuberculoză activă, netratată.
- Infecție cu citomegalovirus.
- Dacă trebuie să urmezi un tratament incompatibil cu alăptarea (tratament cu citostatice, antiretrovirale, bromcriptina, etc).
- Toxicomanie.
- Dacă mama are afecțiuni psihice (familia trebuie să se implice în hrănirea și îngrijirea copilului).

Bibliografie:

- F. Gary Cunningham, Kenneth Leveno, Steven Bloom, Catherine Spong, Jodi Dashe, Barbara Hoffman, Brian Casey, Jeanne Sheffield, Radu Vlădăreanu, Williams – **Obstetrică**, Ediția 24-a, București, Editura Hipocrate, 2017
- Vincenzo Berghella, coord. ed. lb. rom, Diana Elena Comandașu, **Ghiduri și protocoale în obstetrică**, Ediția a treia, București, Editura Hipocrate, 2019
- Radu Vlădăreanu, **Obstetrica și ginecologie clinică pentru studenți și rezidenți**, București, Editura Universitară Carol Davila, București, 2006
- Irina Pacu, Diana Claudia Gheorghiu, Claudia Mehedintu, Irina Franciuc, Maria Livia Ognean, Manuela Camelia Cucera, **Ghid de bune practici privind reducerea morbidității și a mortalității nou-născutului prematur**, București, Editura Prior, 2020

